

HOGE VERTEGENWOORDIGER
VAN DE EUROPESE UNIE VOOR
BUITENLANDSE ZAKEN EN
VEILIGHEIDSBELEID

Brussel, 16.5.2014
JOIN(2014) 19 final

GEZAMENLIJK VERSLAG AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Speciale Administratieve Regio Macau: Jaarverslag 2013

SAMENVATTING

Sinds de overdracht van Macau aan de Volksrepubliek China in 1999 hebben de Europese Unie en haar lidstaten de politieke en economische ontwikkelingen in de speciale administratieve regio Macau binnen het kader van het beginsel "één land, twee systemen" op de voet gevolgd. Volgens de afspraak van 1999 met het Europees Parlement wordt over de ontwikkelingen in Macau jaarlijks een verslag gepubliceerd. Dit is het twaalfde jaarverslag, dat betrekking heeft op 2013.

De EU is van mening dat het beginsel "één land, twee systemen" dat in de Basiswet van Macau staat ingeschreven, in 2013 verder goed heeft gefunctioneerd. De grondrechten en fundamentele vrijheden van de bevolking van Macau werden gerespecteerd. Het economische beleid is de marktbeginselen blijven volgen, geleid door de rechtsstaat. Er is verdere vooruitgang geboekt met de bevordering van transparantie en goed bestuur.

Het bestuurssysteem van Macau is democratischer geworden, met extra rechtstreeks verkozen zetels in de wetgevende vergadering van 2013. De EU hoopt dat in dit verband nog verdere vooruitgang zal worden geboekt, en uiteindelijk zowel de regeringsleider als de wetgevende vergadering rechtstreeks zal worden verkozen. De EU wenst samen te werken met Macau voor een versterking van het rechtsstelsel en een beter regelgevend en institutioneel kader voor de bedrijven.

De bilaterale betrekkingen tussen de EU en Macau werden verder verdiept. In 2013 vierden de EU en Macau de 20ste verjaardag van de inwerkingtreding van de handels- en samenwerkingsovereenkomst. Bij die gelegenheid bracht de voorzitter van de Europese Commissie, José Manuel Barroso, in november 2013 een bezoek aan Macau. De handelsbetrekkingen en investeringen kenden aanzienlijke uitbreiding en verliepen grotendeels zonder problemen. De EU en de SAR Macau ondertekenden een horizontale overeenkomst over luchtvaartdiensten waarmee in heel de EU een wettelijk kader werd opgezet voor de ontwikkeling van civiele luchtvaartdiensten met Macau.

POLITIEKE ONTWIKKELINGEN

2013 was het vierde jaar van de ambtstermijn van Chui Sai On, de regeringsleider van de speciale administratieve regio Macau. De strategische prioriteiten van de regering hebben verder gezorgd voor een diversifiëring van de economie, een sterkere regionale samenwerking binnen de Parelrivierdelta met Portugeestalige landen en voor de oplossing van kwesties betreffende het levensonderhoud.

In zijn jaarlijkse beleidstoespraak voor de wetgevende vergadering op 15 november 2013 verklaarde de regeringsleider dat met de sterke steun van de centrale regering en de gezamenlijke inspanningen van de regering en de bevolking van Macau de regio ettelijke interne en externe problemen te boven was gekomen en de weg had ingeslagen van een stabiele sociale, politieke, economische en culturele ontwikkeling.

Door het beleidsprincipe “Mensen staan voorop” verder in het vaandel te voeren heeft de regering van Macau zich ingespannen het beleid te verbeteren wat betreft de levensstandaard van de bevolking en de economische diversifiëring. De regeringsleider wees op de noodzaak van een verbetering van het openbare bestuur, van de verantwoordingsplicht, de transparantie en de bescherming van de persvrijheid, alsook van een versterking van de rechtsstaat.

Er werd geleidelijk vooruitgang geboekt met de politieke hervormingen naar aanleiding van de verkiezingen van de wetgevende vergadering op 15 september 2013. Het aantal leden van de wetgevende vergadering steeg van 29 tot 33, met twee nieuwe mandaten uit de geografische kiesdistricten en twee nieuwe rechtstreeks verkozen mandaten uit de functionele kieskringen, die belangengroepen van het bedrijfsleven, de werknemers, beroepsverenigingen, welzijnswerk, onderwijs, cultuur en sport vertegenwoordigen. De kiezers uit Macau verkozen 14 van de 33 leden van de vergadering. Dit was een bescheiden maar positieve stap naar een grotere democratische basis voor de regering van de SAR Macau.

Aangezien de wetgeving van Macau niet in de mogelijkheid voorziet dat de politieke partijen individuele kandidaten opstellen, maakten de kandidaten deel uit van een lijst. In totaal waren er 145 kandidaten op 20 lijsten, waarvoor 277.153 geregistreerde kiezers hun stem konden uitbrengen. De verkiezingscampagne duurde twee weken en was strikt gereguleerd, onder toezicht van de commissie verkiezingszaken. Er waren aantijgingen van gedeeltelijke partijdigheid van de commissie. Het bureau van de openbare aanklager stelde voor de rol van de commissie te herzien en de campagneperiode van twee tot vier weken te verlengen.

Van alle geregistreerde kiezers in Macau bracht 55%, of 151.881 kiezers, zijn stem uit, een daling met 5% vergeleken met de verkiezingen van 2009 en de laagste opkomst sinds 2001. De pro-regeringskandidaten behaalden 23 zetels (12 geografische en 11 functionele) en daarmee een ruime meerderheid. Aangezien de regeringsleider direct de leden aanwijst voor nog eens 7 zetels, kan de regering rekenen op de steun van nagenoeg alle leden van de vergadering.

In maart 2013 heeft het Mensenrechtencomité van de Verenigde Naties de ratificatie door Macau van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten onderzocht. In zijn conclusies verzocht het comité de regering van de SAR Macau binnen een jaar een plan in te dienen met een tijdschema voor de overgang naar een verkiezingsstelsel op basis van algemeen en gelijk stemrecht waarmee voor alle burgers actief en passief kiesrecht wordt gegarandeerd. De EU ondersteunt dit streven.

In 2013 werd de vrijheid van meningsuiting in Macau over het algemeen gerespecteerd. Individuele personen konden zonder belemmeringen de vrijheid van meningsuiting uitoefenen en in de pers en de elektronische media kwam een breed spectrum van opvattingen aan het woord. Tijdens de verkiezingsperiode werden door de media in Macau informatie uitgezonden over de verkiezingen en gegevens over de beleidspunten van de verschillende lijsten; ook werd bij de kiezers het bewustzijn over diverse belangrijke kwesties aangescherpt. Er bleef enige zorg bestaan over de persvrijheid en het beleid van de regering inzake de toegang van journalisten tot informatie van de regering. Tweemaal werd journalisten van oppositiemedia

uit Hongkong, zoals de Apple Daily, de toegang tot Macau geweigerd. De sociale media konden echter verder in alle vrijheid opereren en kenden een grote ontwikkeling.

Er was vooral aandacht nodig voor meer transparantie en beter bestuur, zoals blijkt uit een aantal opzienbarende corruptiegevallen. In 2013 rapporteerde de anticorruptiecommissie dat zij in 2012 1.279 gevallen had behandeld, daaronder 852 nieuwe klachten, een stijging met 8% tegenover het voorgaande jaar. Het bureau van de openbare aanklager registreerde 183 gevallen voor onderzoek, 71 meer dan in 2011, hetgeen een voortzetting is van de opwaartse trend sinds 2010. Bijna 60% van de in 2012 geregistreerde gevallen werden door personen ingediend die hun persoonsgegevens kenbaar maakten. Dit wijst erop dat de burgers meer geneigd zijn dan tevoren om misdaden te rapporteren en dat zij zich meer bewust zijn van hun rechten.

ECONOMISCHE ONTWIKKELING

De economie van Macau kon in 2013 een robuuste groei van 11,9% van het bbp optekenen, tegenover 9,1% in 2012. Deze groei werd voornamelijk veroorzaakt door een sterke uitvoer van diensten in verband met de gok- en toerimesector. De investeringsuitgaven kenden ook een grote toename, dankzij de bouw van nieuwe hotels en openbare woningbouwprojecten. De inflatie bleef relatief hoog op 5,5%¹. Dit was te wijten aan de inflatiedruk door hogere grondstoffenprijzen bij invoer en een bloeiende economische activiteit.

In 2013 heeft het toerisme het goed gedaan, met 29,3 miljoen bezoekers, een stijging met 4,6% tegenover het voorgaande jaar. Bezoekers uit continentaal China vertegenwoordigden 63,5% van de bezoekers en brachten daarmee de grootste stimulans voor de sterke economische groei van Macau. De inkomsten uit kansspel zijn sterk gestegen met 18,6%, tot 360 miljard MOP in 2013². Macau bleef de grootste casinomarkt ter wereld, en dat sinds 2006.

Profiterend van het goktoerisme heeft Macau zijn congres- en tentoonstellingssector, alsook zijn creatieve en culturele sector verder ontwikkeld. Er heeft in Macau een aantal handelsbeurzen, conferenties en events plaatsgevonden op nieuwe gebieden als de automobielsector, jachten en vliegtuigen, milieu en medisch onderzoek. De casino-uitbaters hebben geavanceerde winkelcentra gebouwd en een aantal ontspanningsshow's opgezet om toeristen aan te trekken. Vele andere steden in Azië beschouwen Macau als een klassiek succesverhaal.

De komende jaren zal de gok- en toerimesector in Macau naar verwachting verder groeien. In 2013 werden 10 nieuwe hotels met ongeveer 4.300 kamers gebouwd. Bij de regering werden nog eens 18 aanvragen ter goedkeuring ingediend om hotels te bouwen, met 18.500 kamers.

¹ Alle economische indicatoren die betrekking hebben op de economie van Macau, zijn officiële statistieken die door de Statistics and Census Service van de regering van de SAR Macau worden vrijgegeven.

² Bron: Gaming and Inspection Coordination Bureau of the Macao SAR Government.

Deze extra capaciteit komt bovenop de bestaande 26.000 hotelkamers in Macau, hetgeen betekent dat de hotelcapaciteit tegen 2018 nagenoeg zal verdubbelen, met 49.000 hotelkamers.

Om de groei van de goksector te beheersen heeft de regering een bovengrens gesteld aan het aantal speeltafels. Het plafond van 5.500 speeltafels werd eind 2012 bereikt. In 2013 besloot de regering 250 nieuwe speeltafels toe te staan aan twee casino-uitbaters voor hun nieuw gebouwde casino-installaties. Hierbij werd het beleid gehandhaafd om nieuwe speeltafels slechts in die mate toe te staan waarin ook niet-gokactiviteiten (zoals winkels, conferenties, ontspanningsshow's, enz.) door het nieuwe casino worden aangeboden. Gezien de snelle groei van de gokindustrie heeft Macau aanzienlijke inspanningen gedaan om de goksector in overeenstemming te brengen met de relevante kaders en vooruitgang te boeken met de naleving van de FATF-normen. De EU moedigt de autoriteiten van Macau aan verder alle noodzakelijke inspanningen te doen om de aan de goksector inherente risico's tegen te gaan en zij is bereid hierover met Macau van gedachten te wisselen.

Ondanks de inspanningen van de regering is de economische structuur van Macau de afgelopen jaren niet verder gediversifieerd. De goksector heeft in aanzienlijke mate bijgedragen aan het bbp van Macau, van 32,3% in 2009 tot 45,9% in 2012.³ Een kwart van de totale beroepsbevolking was in de goksector en de ontspanningsbusiness actief. De regering is voor haar begrotingsinkomsten hoofdzakelijk van de goktaks afhankelijk. De casino-exploitanten betalen 35% van hun bruto-inkomsten uit het gokken als goktaks, hetgeen in 2013 voor 81% heeft bijgedragen aan de begrotingsinkomsten van Macau⁴.

Gezien de sterke groei van de goksector in 2013 heeft Macau te kampen gehad met onvoldoende arbeidskrachten. Het grootste deel van het jaar lag het werkloosheidscijfer erg laag op 1,8%. Om die reden heeft Macau in grote mate een beroep moeten doen op vreemde arbeidskrachten om aan de groeiende economische behoeften te voldoen. Het aantal vreemde arbeidskrachten, waarin zowel arbeidskrachten zijn begrepen van buiten Macau die in Macau wonen via een visum of arbeidsvergunning, als arbeidskrachten die voor hun werk de grens naar Macau oversteken, is eind 2013 gestegen tot een historisch record van 137.838, ofwel 37% van de totale beroepsbevolking. Terwijl het bedrijfsleven pleitte voor een soepeler regeling voor de invoer van arbeidskrachten om het personeelsgebrek op te vangen, drongen de vakbonden aan op het handhaven van protectionistische maatregelen ten gunste van lokale werknemers en bepaalde sleutelposities, zoals de croupiers in de casino's, voor te behouden aan lokale mensen. In zijn beleidstoespraak voor 2014 bevestigde de regeringsleider dat de regering haar huidige beleid zou handhaven om inwoners van Macau prioritaire toegang tot werk te verlenen en garandeerde hij dat niet-inwoners niet als croupiers zouden kunnen werken.

³ Bron: The Statistics and Census Service of the Macao SAR Government.

⁴ Bron: The Financial Services Bureau of the Macao SAR Government.

In oktober 2013 heeft Macau voor het eerst een openbare raadpleging uitgevoerd over de invoering van een minimumloon voor bepaalde werkzaamheden. In de raadpleging werd een minimumloon voorgesteld voor twee beroepen, nl. veiligheidsagenten en portiers die door vastgoedbeheerders worden aangeworven. Macau is het enige onderdeel van het rechtsgebied van de Volksrepubliek China waar geen wettelijk vastgesteld minimumloon bestaat.

Gezien de kansen die hierdoor worden geboden op economische diversificatie, is regionale integratie een beleidsprioriteit voor de regering. De partnerschapsovereenkomst voor nauwere economische samenwerking (CEPA) tussen de SAR Macau en continentaal China bleef een essentieel instrument waarmee tegen eind 2015 de handel volledig zal zijn geliberaliseerd. Op 30 september 2013 ondertekenden beide partijen supplement X. Hiermee krijgen bedrijven uit Macau grotere toegang tot 28 dienstensectoren en subsectoren in continentaal China. Sinds de tenuitvoerlegging in 2004 tot eind juli 2013 werden in totaal 435 certificaten afgegeven voor dienstenverleners uit Macau. In het kader van de CEPA bestaan er thans 383 liberaliseringsmaatregelen voor de handel in diensten.

De ontwikkeling van de speciale economische zone op het eiland Hengqin in Zhuhai, de gemeente die op het vasteland aan Macau grenst, is een positief gevolg van de samenwerking met Guangdong in het kader van de kaderovereenkomst voor samenwerking tussen Guangdong en Macau. Het industriepark Macao-Guangdong op het eiland Hengqin heeft veel belangstelling gewekt bij bedrijven uit het vasteland en het buitenland. In totaal werden 89 aanvragen ingediend voor samenwerking tussen bedrijven in het industriepark, vooral op het gebied van toerisme, de high-tech-sector, cultuur, medische uitrusting en financiële diensten. De nieuwe campus van de universiteit van Macau in Hengqin werd eveneens voltooid op 20 juli 2013. Deze nieuwe universiteitscampus ligt weliswaar op het vasteland, maar zal onder de rechtsbevoegdheid van de SAR Macau vallen.

Macau is zich blijven concentreren op zijn rol als hefboom voor samenwerking en handel tussen China en de Portugeestalige landen. In 2013 heeft een aantal belangrijke evenementen plaatsgevonden. De belangrijkste was de vierde ministerconferentie van het forum voor economische samenwerking tussen China en de Portugeestalige landen van 5 tot 6 november.

SAMENWERKING TUSSEN DE EU EN MACAU

In 2013 vierden de EU en Macau de 20ste verjaardag van de inwerkingtreding van de handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en de SAR Macau. Het hoogtepunt van de viering was het bezoek van de voorzitter van de Europese Commissie José Manuel Barroso op 23 november. Voorzitter Barroso had een ontmoeting met de regeringsleider van Macau, Chui Sai On, en andere leden van de regering van de SAR. Samen met de regeringsleider sprak de voorzitter op een openbare feestviering en opende hij een tentoonstelling met foto's van Europese hoofdsteden. De post van Macau gaf twee speciale herinneringspostzegels uit.

Het gemengd comité dat is opgericht in het kader van de bilaterale overeenkomst tussen de EU en Macau kwam in Macau bijeen op 15 november 2013. Daar werd nota genomen van de algemene positieve ontwikkeling van de bilaterale betrekkingen sinds de inwerkingtreding van

de overeenkomst. De handel was in bloei en er had zich een breed spectrum van samenwerkingsactiviteiten ontwikkeld gaande van juridische zaken tot onderwijs, onderzoek en de opleiding van tolken. Het comité besprak tevens kwesties die verband hielden met belastingzaken, rekening houdend met de internationale ontwikkelingen op het vlak van de automatische uitwisseling van informatie tussen belastingautoriteiten. Op de agenda stonden ook kwesties als de bescherming van de intellectuele-eigendomsrechten en overheidsopdrachten, met inbegrip van de de WTO-overeenkomst inzake overheidsopdrachten, en regionale integratie. Er was wederzijdse belangstelling voor samenwerking op nieuwe gebieden, zoals cultuur, creatieve industrie en milieubescherming. De regering van Macau heeft voorstellen op tafel gelegd voor verdere activiteiten op het gebied van juridische samenwerking, milieubescherming, de bestrijding van mensenhandel en de culturele en creatieve sector.

De EU en de SAR Macau hebben tijdens een plechtigheid op 23 november 2013 de horizontale overeenkomst over bepaalde aspecten van luchtvaartdiensten ondertekend. De ondertekening werd bijgewoond door de regeringsleider van Macau, Chui Sai On, en de voorzitter van de Europese Commissie, José Manuel Barroso. Met deze overeenkomst zal de rechtszekerheid worden hersteld voor de 15 bestaande bilaterale overeenkomsten inzake luchtvaartdiensten tussen Macau en individuele lidstaten van de EU en wordt de basis gelegd voor de ontwikkeling van de luchtvaartbetrekkingen tussen de EU en Macau.

In 2013 is de bilaterale handel tussen de EU en Macau aanzienlijk gegroeid. De totale bilaterale handel steeg met 28,3% en bereikte 656,5 miljoen euro⁵. De uitvoer van de EU naar Macau steeg met 37% tot 542 miljoen euro ten gevolge van de grotere invoervraag in Macau met zijn robuuste economie. De uitvoer van de EU werd gedomineerd door vliegtuigen, lederartikelen en drank (vooral wijn). De EU-invoer uit Macau bleef stabiel, op 114,5 miljoen euro. In 2013 noteerde de EU een record handelsoverschot met Macau van 428 miljoen euro. In 2013 was de EU na China de grootste importeur, met 23% van de totale invoer⁶.

De Kamer van Koophandel Macau-EU werd in 2013 opgericht. Voorzitter van de Europese Commissie Barroso ging voor in de opening op 23 november. Voor de oprichting van de Kamer van Koophandel Macau-EU had de Europese Kamer van Koophandel in Hongkong de deelname van de EU geregeld aan twee belangrijke jaarlijkse evenementen in Macau, het investeringsforum voor Macau en het internationale forum en de tentoonstelling inzake milieusamenwerking in Macau. Het gezamenlijke EU-paviljoen op deze beide evenementen bood aanzienlijke zichtbaarheid en mogelijkheid tot impact aan bedrijven uit de EU. Beide evenementen boden tevens een goed platform voor netwerking voor bezoekers uit continentaal China.

⁵ Bron: Eurostat (Comext database).

⁶ Bron: The Statistics and Census Service of the Macao SAR Government.

Na de start in december 2012 organiseerde het academische programma EU-Macau zijn eerste activiteiten. Het programma dat wordt beheerd door een consortium onder de leiding van de universiteit van Macau, organiseerde diverse seminars, een grote conferentie naar aanleiding van de viering van de twintigste verjaardag van de bilaterale overeenkomst EU-Macau, diverse evenementen voor het bezoek van voorzitter Barroso, en een succesvolle simulatie "model EU" van een vergadering van de Europese Raad.

De EU en Macau hebben verder tweetalige Chinees-Portugese tolken opgeleid volgens het memorandum van overeenstemming dat in 2012 is ondertekend. De tolken werden gedurende vijf maanden opgeleid in Brussel en Macau.

In december 2012 werd een fototentoonstelling over Macau onder de titel "Bridging Time" in de hoofdzetel van de Europese Commissie in Brussel geopend. De tentoonstelling werd verlengd tot juni 2013.

De EU zal haar relatie met de speciale administratieve regio Macau blijven uitbreiden, de betrekkingen op het vlak van economie en handel verruimen, de samenwerking verbeteren met bedrijven en de maatschappelijke organisaties en de mobiliteit en de uitwisseling met de bevolking van Macau stimuleren. De kernprioriteiten voor 2014 zijn onder meer juridische samenwerking, milieubescherming, de bestrijding van mensenhandel, culturele uitwisseling en academische samenwerking. De EU heeft als onderdeel van haar samenwerking met Macau voor de diversificatie van de economie een dialoog voorgesteld over het regelgevende kader ter facilitering van handel en investeringen, met inbegrip van concurrentie, overheidsopdrachten, regelgevingsprocedures en intellectuele-eigendomsrechten. De EU is ook vragende partij om samen te werken met Macau ter bevordering van de economische belangen van de EU in de speciale economische zone van Hengqin en andere toonaangevende economische initiatieven.